

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi*

Ali ATICI¹
Fikret ALINCAK²

Gönderim Tarihi: 16.11.2021 Yayın Tarihi: 27.05.2022 Makale Türü: Araştırma Makalesi

Öz

Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzün en önemli ihtiyaçlarından birisi de okuma alışkanlığı elde etmektir. Okuma alışkanlığını kazanabilmek de, diğer kazanılan alışkanlıklarımız gibi belirli bir sürece bağlıdır. İnsanlara uygun okuma alanını ve ortamını sunarak okuma davranışı kazandırabilmekteyiz. Bu anlamda öğretmenler toplumun okumaya ilişkin tutum ve ilgilerini biçimlendirecek, onlara hayatı boyunca yararlanacakları okuma alışkanlığını kazandıracak ve bunun takibini yapacak kişilerdir. Bu çalışmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının okuma alışkanlıklarının incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunda Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde öğrenim görmekte olan 20 beden eğitimi ve spor öğretmeni adayı ile ve gönüllülük esasına uygun olarak yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan mülakat yöntemi kullanılarak, elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları kitap okumayı sevdiğini ve okumanın yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda okumanın kendilerine yeni bilgiler edindirdiğini, farklı bakış açısı kazandırdığını ve hayal gücünü geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının; hızlı okuma becerisi sağladığı için ve kişilerarası iletişim becerisi sağladığı için kitap okudukları görülmüştür. Bunun yanında araştırma grubu kitap okuma alışkanlığı kazanmada en çok öğretmenlerinin etkili olduğunu belirtirken, boş zamanlarını ise kitap okuyarak geçirdiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Ayrıca araştırma grubu okuma becerisinin sınavlardaki başarısını olumlu yönde etkilediğine inandıkları, bununla birlikte okumanın; hızlı anlama becerisi kazandırdığı, hızlı okuma becerisi kazandırdığı, yorum yapma gücünü geliştirdiği ve sözcük dağarcığını geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor, Öğretmen, Okuma Alışkanlığı

Examining the Reading Habits of Physical Education and Sports Teacher Candidates *

Abstract

One of the most important needs of today, which is called the information age, is to acquire the habit of reading. Gaining the habit of reading also depends on a certain process, like our other acquired habits. We can provide people with reading behavior by offering the appropriate reading space and environment. In this sense, teachers are the people who will shape the society's attitudes and interests in reading, give them the reading habit that they will

¹ Sorumlu Yazar: Fikret Alıncak, Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Türkiye, alincakfikret27@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3459-3441

² Ali Atıcı, Gaziantep Üniversitesi, Türkiye, aliatici27@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0625-0863

* Yüksek Lisans Tezinden Üretilmiştir

benefit from throughout their lives, and follow it up. The aim of this study is to examine the reading habits of physical education and sports teacher candidates. In the study group of the research, face-to-face interview technique was used with 20 physical education and sports teacher candidates studying at Gaziantep University Faculty of Sport Sciences and on a voluntary basis. In the research, using the interview method, which is one of the qualitative research methods, the data obtained were analyzed by the content analysis method. As a result of the research, physical education and sports teacher candidates stated that they like to read books and that reading is beneficial. At the same time, they stated that reading provided them with new information, gained a different perspective and developed their imagination. Physical education and sports teacher candidates participating in the research; It has been seen that they read books because it provides fast reading skills and interpersonal communication skills. In addition, the research group stated that their teachers were the most effective in gaining the habit of reading books, and they stated that they spent their free time by reading books. In addition, the research group believed that the reading skill had a positive effect on their success in the exams. It has been concluded that it gives rapid comprehension skills, fast reading skills, improves the power of interpretation and improves vocabulary.

Key Words: Physical Education and Sports, Teacher, Reading Habit.

Giriş

Eğitim sürecinin eğitim alan bireylere en büyük katkısı hiç şüphesiz okuma alışkanlığı kazandırmasıdır (Arı ve Demir 2013). Öğrencilerin okuma alışkanlığını geliştirmek için okul ve ev arasındaki okuma etkinliklerinin birbiriyle uyumlu olması ve desteklemesi lazımdır. Bu açıdan okul ve eğitimciler öğrencilerin okuma alışkanlığını geliştirmesinde oldukça etkilidir (Batur ve ark. 2010).

Öğretmenler, her açıdan öğrencilerin istedik davranışlar öğrenmesinde ve sürdürülmesinde eğitim-öğretimde ilk sorumlu olanlardır (Konan, 2013). Öğretmenlerin yalnızca eğitim-öğretim ile uğraştığını söyleyemeyiz (Yılmaz, 2017). Çevresini sürekli olarak geliştirme ve değiştirme içerisindedirler (Cerit, 2008).

Eğitim sistemi üç önemli parça üzerinde ele alınmıştır. Bu öğeler; eğitim programı, öğretmenler ve öğrencilerdir. Eğitimde başarı sağlayabilmek ve hedeflere ulaşabilmek için bu öğelerin birbiri ile koordineli bir biçimde olması gerekmektedir. Öğelerden biri sağlıklı olduğunda sistemde kötü mana da etkilenmektedir (Katkat ve Mızrak, 2003). Eğitim süreci içerisinde bu öğelerin; harmanlanmasına ve işlevsellik kazanmasına vesile olan okullar, okuma alışkanlığı kazandırılma ve geliştirilmesi açısından büyük rol üstlenmektedirler (Konan, 2013; Batur, Gülveren ve Bek, 2010; Yılmaz, Köse ve Korkut, 2009; Ungan, 2008; Özbay, Bağcı ve Uyar, 2008; Odabaş, Odabaş ve Polat, 2008; Ersoy, 2007; Yılmaz, 2006).

TDK (2015)'nin tanımında okumak: "Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek veya seslendirmek; okuma ise okumak işi, kıraat" olarak açıklanmış ve okumanın işaretlerin çözümlenerek seslendirilmesi yönüne vurgu yapılmıştır. Sever (2004)'in "Sözcüklerin duyu organları yoluyla algılanıp anlamlandırılmasına, kavranmasına ve yorumlanmasına dayanan zihinsel bir etkinlik" tanımlamasından okumanın zihinsel bir yönü olduğu; Bamberger (1990)'in "Okuma, çeşitli gelişme aşamalarından oluşan karmaşık bir süreçtir" (s. 10) tanımından okumanın çeşitli aşamalarla geliştiği sonucu çıkarılabilir. Kavcar ve ark. (2000)'in "Bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle algılama ve kavrama sürecidir" şeklindeki tanımından da okumanın birden fazla boyut içerdiği, algılama ve kavrama gerektiren bir süreç olduğu anlaşılmaktadır. Aksaçoğlu ve Yılmaz (2007)'a göre okuma, "Boş zamanları değerlendirmek, ekonomik, kültürel ve teknolojik gelişmeleri izlemek, yeni şeyler öğrenmek için yapılan bir etkinlik ya da ilgi"dir. Calp (2010)'ın tanımına göre okuma "Bir yazıdaki sembolleri anlamlandırma ve tanıma etkinliği olan psikomotor bir beceri ve zihinsel, psikolojik, fizyolojik bir etkinliktir. Batur, Gülveren ve Bek (2010) okumayı, "En kolay yoldan bireyin kendini anlaması ve anlatabilmesidir" şeklinde ve Aytaş (2005) "Beş duyu organının çeşitli hareketlerinden ve zihnin, anlamı kavrama çabısından meydana gelen karmaşık bir faaliyet" şeklinde tanımlamıştır.

Okuma, insanın kelime hazinesini geliştirerek kavramlar oluşturmasını, genellemeler yapabilmesini, sonuçlar çıkarmasını ve olayları farklı açılardan değerlendirebilmesini sağlar. Okuma duygusal ve ruhsal ihtiyaçları giderilmesini sağlar. Okumayan bireyler daima başka birileri tarafından bir takım eksikliklerinin de fark edilebileceği kaygısına sahiptir. Dolayısıyla okumaktan uzak kalan insanlar toplum ve diğer insanlarla ilişki kurmada zorlanır ve faaliyete geçemezler (Arıcan, 2010).

Konan (2013) bilginin hızlıca artmasında dikkati ortaya koymuş, bu bilgileri elde etmenin en önemli yolunun da okumanın önemini giderek artması olduğundan bahsederek, bireysel ve toplumsal gelişimin önemli ilkelerinden biri olduğunu belirtmiştir. Güneş (1997) ise uygar bir toplum içerisinde yaşayan bireyin, gelişmekte olan bir toplulukta varlığını devam ettiren kişiye göre yüz kat fazla bilgiye sahip olduğunu ve bu bilgilerin de yaklaşık yüzde altmışının okuma ile kazanıldığını ortaya koymuştur. Sever (2004) de insanların bilgiye ulaşmasında ve olaylara sağlıklı bakmasında okumanın oldukça büyük etkiye sahip olduğunu belirtmiştir.

İnsanların, belli bir dönemden sonra karmaşık bir hal alan, süreç ve gelişimlerden haberdar olması okumayı zorunlu hale getirmiştir (Tel vd., 2007; Semerci, 2002;). Akyol (2005) okumanın; yeni kelimeler öğrenme açısından, anlayışlar kazandırma açısından, hayaller kurabilmesi, yaratıcılığı geliştirme yönünden önemli bir süreç olduğunu belirtmiştir. Güneş (2007) okumanın, zihnin inşasında en etkin öğrenme biçimlerinden olduğunu ifade etmiştir.

Okumak sadece boş zaman geçirme veya meslek sağlama amaçlı gerçekleştirilecek faaliyet değildir. Kişinin gerek kendisi gerekse de yaşamı anlamlı hale getirebilmesindeki asıl hedef olarak görmesi unutulmamalıdır (Chua, 2008). Kişi, bilgi elde etmenin yanında zevk olarak güzel zaman geçirmek içinde okuyabilmektedir (Topuzkanamış ve Maltepe, 2010).

İnsanların belli bir evreden daima yaptıkları bir takım alışkanlıkları bulunmaktadır. Yapılan bu alışkanlıklar olumlu ya da olumsuz olabilmektedir. Dişimizi fırçalamak, temizce giyinmek, düzenli bir yaşam sürmek, kitap okumak gibi alışkanlıklar pozitifken; tırnak yeme, sigara kullanma gibi alışkanlıklar negatif olarak ifade edilmektedir. Olumluda olsa olumsuzda olsa ortaya koyduğumuz alışkanlıkların ortak yönü; insanların yaşamının vazgeçilmez öğeleri olmasıdır. Bu alışkanlıklarımız, yaşam içinde ve belli bir düzen içerisinde bizimle birlikte varlığını devam ettirirler (Odabaş vd., 2008).

Orhan (2017) alışkanlığı; insan hayatında sürekli olarak var olan, insanın yaşantısını etkileyen ve belirleyen, onun zihinsel ve toplumsal tutumlarına yön vererek kişilik ve karakterini oluşturan davranış olarak tanımlar. Bu tanımlara bakıldığında alışkanlığın tanımında, yapılan işin ya da var olan durumun sürekliliğinin vurgulandığı görülmektedir. Okuma alışkanlığı ise: “Bireyin bir gereksinim ve zevk kaynağı olarak algılaması sonucu, okuma eylemini yaşam boyu sürekli ve düzenli bir biçimde ve eleştirici/irdeleyici bir nitelikte gerçekleştirmesidir” (Yılmaz, 1993). Odabaş, Odabaş ve Polat (2008)’a göre okuma alışkanlığı: “Bireylerin yaşamları boyunca elde ettikleri bilgileri, becerileri, anlayışları güçlendirip artıran ve aynı zamanda bu değerlerin bireysel ve toplumsal yaşama uyarlanmasına olanak sağlayan beceridir” (s. 435). Tanju (2010)’ya göre okuma alışkanlığı, bireylerin okumayı öğrenmesinin ardından okuma eylemini zevkle gerçekleştirmelerini sağlayan önemli bir beceridir. Bu alışkanlık okuma eyleminin bir ihtiyaç olarak düşünülmesi, ömür boyunca süreklilik sağlaması olarak da tanımlanabilir. Dökmen (1990) ise, bir okuyucunun okuma alışkanlığının tanımı yapılırken neyi, ne zaman, nerede ve nasıl okuduğunu ve okuduklarını nasıl edindiklerinin kastedildiğini belirtir.

Donanımlı insanlar yetiştirme ve eğitim-öğretim gibi hedef ve görevleri olan üniversiteler aynı zamanda araştırma yapmak, üretmek, yayma ve koruma, toplum önderliği etme ve kamuoyu

oluşturma hedeflerini de üstlenmiş özerk kurumlardır. Üniversite öğrencisi, araştıran, tartışan, fikir üreten kimse olmalıdır. Daha sağlıklı bir toplum oluşturmak amacıyla ihtiyaç olan okuma alışkanlığı, üniversite öğrencileri açısından oldukça önemlidir (Yılmaz, Köse ve Korkut, 2009).

Okuma alışkanlığı elimizdeki bilgileri kullanmanın en etkili aracıdır. Bireysel ya da toplumsal düzeyde bilgi kullanımı yoğunluğu, toplumun ya da bireyin okuma alışkanlığı düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Okuma alışkanlığı ülkelerin gelişiminde ve kalkınmasından oldukça etkilidir. Bundan dolayı küçük yaşlardan itibaren okuma alışkanlığının kazandırılması; bireysel açıdan toplumun gelişebilmesi açısından büyük öneme sahiptir (Yılmaz ve Arıcan, 2010: 1). Çakmak ve Yılmaz (2009) okuma alışkanlığını, toplumun gelişimi açısından çocuk yaşta kazanılan bir davranış türü olarak tanımlarken, Yılmaz ise (2012) okuma alışkanlığını, bireylerin bir zorunluluk ve zevk olarak ele alması sonucunda okuma eyleminin yaşam boyu düzenli ve sürekli olarak devam etmesi şeklinde açıklamıştır.

Bir yılda okunan kitap sayısı, o toplumun okuma alışkanlığı düzeyi hakkında ipuçları verebilir. Ancak her ne kadar okunan kitap sayıları toplumun okuma alışkanlıkları hakkında fikir sunsa da nicelik kadar, okunan kitapların niteliği de önemlidir. Çünkü öğrenmeyi, araştırmayı, yorumlamayı, tartışmayı beraberinde getiren bir okumanın anlamlı ve etkili bir süreç dönüşeceğini söylemek mümkündür (Yıldız, Ceran ve Sevmez, 2015).

Kitap okuma alışkanlığının kazanılma evresinde eğitimciler ve ailelere büyük görevler düşmektedir. Öğretmenlerden beklenen, aileler ile birlikte örnek bir model olarak çocukları erken yaş döneminde ve doğru biçimde yönlendirebilmektir. Okuma becerisi kazanmada öğretmenin kişisel ve mesleki bilgisinin yanında öğrenciye doğru şekilde yaklaşımını önemini ifade eden birçok çalışma bulunmaktadır (Özbay, Bağcı ve Uyar, 2008; Tanju, 2010; Şahin, 2011).

Ülkelerin gelişmişlik durumları, suç, okula devam etme, işini başarı ile sürdürme oranını ile okuryazarlık seviyeleri ve iyi eğitim almış bireylerinin toplam nüfusa oranları arasında oldukça yakın bir ilişki olduğu belirtilmektedir (Güneş, 1997; Gönen, 2004). Bu nedenle toplumların gelişmişlik seviyesi, kişilerin okuma oranıyla, bilgiyi elde etme ve kullanabilme durumlarıyla kısaca okuma alışkanlıkları ile ölçülebilmektedir (Susar Kırmızı, 2012).

Ülkelerin var olabilmek için ortaya koydukları mücadelede asıl amaç; gelişmek, çağdaşlaşmak ve diğer ülkeler ile rekabet halinde olarak yurttaşların varlığını koruyabilmek ve yüceltmek gibi hedefleri bulunmaktadır. Fakat insanlar bilgisizliğin karşısında durarak ile mutlu ve huzurlu bir yaşam sürebilirler. Dolayısıyla dünyadaki gelişimlerden haberdar olmak ve toplumun gerisinde kalmamak gerekiyor. Değişimde ve gelişimde aktif şekilde devamlılık olmalıdır. Bilgiye gerekli olan önem verilerek etkin biçimde kullanılarak geliştirile bilinmelidir (Önal, 2010).

Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmalarda da, öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin okuma alışkanlıklarının istenilen seviyede olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada beden eğitimi öğretmeni adaylarının okuma alışkanlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Kitap okumayı sever misiniz? Neden?
2. Kitap okumanın faydalı olduğuna inanır mısınız? Okumak insanlara ne katkı sağlayabilir sizce?
3. Kitap okuma alışkanlığınız var mı? Düzenli ve sürekli olarak okur musunuz?
4. Kitap okuma alışkanlığı kazanmanızda en çok kim ya da ne etkili oldu?
5. Boş zamanlarınızı kitap okuyarak değerlendirir misiniz? En son ders kitabı dışında ne zaman kitap okudunuz?

6. Okuma becerisinin sınavlardaki başarınızı olumlu yönde etkilediğine inanır mısınız? Niçin?

Yöntem

Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:46). Araştırma deseni, nitel araştırma desenlerinden Olgubilim (fenomenoloji) desendir. Olgubilim (fenomenoloji) deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının okuma alışkanlıklarına ilişkin görüşleri, yaklaşımları ve tanımlama hakkındaki yorumlarını daha ayrıntılı ve detaylı olarak bilgi elde etmede etkili olacağından görüşme yöntemi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:148).

Araştırma Grubu

Araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının okuma alışkanlıkları incelenmiştir. Bu amaçla araştırmanın çalışma grubunu, Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde öğrenim görmekte olan beden eğitimi öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örneklemesinden yararlanılmıştır. Araştırma grubu ile ilgili veriler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırma Grubuna (n= 20) Ait Kişisel Özellikler

Değişkenler	Guruplar	n	%
Cinsiyet	Erkek	12	60
	Kadın	8	40
Öğrenim Görülen Sınıf	1	5	25
	2	5	25
	3	5	25
	4	5	25
Akademik Not Ortalaması	2.00-2.49 Arası	2	10
	2.50-2.99 Arası	6	30
	3.00-3.49 Arası	8	40
	3.50 ve üzeri	4	20

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların %60'ı erkek beden eğitimi öğretmeni aday, %40'ı ise kadın beden eğitimi öğretmeni adayından oluşmaktadır. Buna göre katılımcıların çoğunluğu erkek beden eğitimi öğretmeni adaylarından oluşmaktadır. Katılımcıların %25'inin 1. sınıf, %25'inin 2. sınıf, %25'inin 3. sınıf, %25'inin ise 4. sınıfta öğrenim gören beden eğitimi öğretmeni adaylarından oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların akademik not ortalamasına baktığımızda; %10'u 2.00-2.49 arası, %30'u 2.50-2.99 arası, %40'ı 3.00-3.49 arası, %20'si ise 3.50 ve üzeri ortalamaya sahiptir.

Açık Uçlu Soru Formunun Hazırlanması ve Uygulanması

Araştırmada nitel verileri toplamak için 6 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan görüşme tekniği yoluyla araştırmacı, tutumlar, deneyimler, niyetler, düşünceler, zihinsel algılar, yorumlar ve tepkiler gibi gözlenemeyen durumları anlamaya çalışır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:148). Görüşme yapılacak

formunun geliştirilmesi için kapsamlı bir literatür taraması yapılarak görüşme formu hazırlanmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken ilk olarak araştırmacı tarafından alan taraması yapılmış ve konu ile ilgili olarak güvenlik güçlerine sorulabilecek soruların bulunduğu yarı-yapılandırılmış görüşme formu soru havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra üç uzman eşliğinde oluşturulan sorular incelenmiş ve yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hali verilmiştir. Çalışma kapsamına alınan hiçbir katılımcı araştırmaya katılmaya zorlanmamış, anketlerin uygulanması ve toplanması sürecinde gizlilik ilkesine özenle uyulmuştur. Yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve daha sonra bu kayıtlar yazıya geçirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan görüşme formundan elde edilen veriler, ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Ardından nitel veriler, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Görüşme formunda yer alan sorulardan elde edilen verilerin analizinde sıklıkla kullanılan içerik analiz tekniğinden yararlanılmıştır. (Yıldırım ve Şimşek,2013:259).

Takip edilen basamaklar şu şekildedir;

- Araştırma verilerinin toplanması
- Verilerin kodlanması
- Temaların oluşturulması
- Verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi
- Bulguların yorumlanması

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde çalışma grubu ile yapılan görüşmeler sonrası elde edilen verilere ilişkin bulgular yer almaktadır. Görüşmelerden doğrudan alıntılar verilirken bu alıntıların hangi katılımcıya ait olduğunu belirtmek için alıntıların öncesinde katılımcı listesinde verilmiş olan sıra numarası eklenmiştir.

Tablo 2. *Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının "Kitap okumayı sever misiniz? Neden?" sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.*

Temalar	n	%
Evet, severim	18	19.6
Farklı bakış açısı kazanmamı sağladı	16	17.4
Yeni bilgiler kazandım	15	16.3
Hayal gücümü geliştirdi	15	16.3
Hızlı okuma becerisi sağladı	14	15.2
Kişilerarası iletişim becerisi sağladı	12	13.1
Hayır, sevmem	2	2.1
Toplam	92	100

Tablo 2’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının tamamına yakını kitap okumayı sevdiğini belirtirken öğretmen adaylarından 2’si sevmediğini ifade etmiştir. Katılımcılara kitap okuma nedenleri sorulduğunda; %17.4’ü farklı bakış açısı kazandırdığı için, %16.3’ü yeni bilgiler kazandırdığı için ve hayal gücünü geliştirdiği için kitap okumayı sevdiğini belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların; %15.2’si hızlı okuma becerisi sağladığı için, %13.1’i ise kişilerarası iletişim becerisi sağladığı için kitap okuduğunu ifade etmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarından bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

“Evet severim çünkü kitap okumak kişiyi daha bilgili biri hâline getiriyor ve olaylara farklı pencerelerden bakma özelliği katıyor.”(Ö7)

“Evet çünkü kitapların içinde kaybolmayı seviyorum kaybolup tekrar kendimi orda bulmayı bana kattıklarını görmeyi seviyorum.”(Ö11)

“Kitap okumayı çok severim, okumaktan çok olayları kendi içimde yaşarım. Okumak beni kendi hayatımdan uzaklaştırıp başka bir dünyaya geçmemi ve farklı hisler yaşamamı sağlıyor ve bu sebeplerden dolayı kitap okumak ve yaşamak benim için vazgeçilmez bir şey haline gelmiş durumda.”(Ö14)

“Kalbim ruhunun ihtiyacı olan açlığını doyumak için, var olmak için okuyorum.”(Ö20)

Tablo 3. *Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının “kitap okumanın faydalı olduğuna inanır mısınız? okumak insana ne katkı sağlayabilir?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.*

Temalar	n	%
Evet, inanırım	20	18.7
Bilgimi arttırır	16	14.9
Hayal gücümü geliştirir	16	14.9
Farklı bakış açısı kazandırır	16	14.9
Algılama becerisi kazandırdı	15	14.4
Pozitif düşünme becerisi kazandırır	13	12.2
Doğru diksiyon sağlamakta	11	10.3
Toplam	107	100

Tablo 3’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının tamamı kitap okumanın faydalı olduğuna inandıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılara okumanın insanlara ne katkı sağlayacağı sorulduğunda; %14.9’u bilgimi arttırır, hayal gücümü geliştirir ve farklı bakış açısı kazandırır şeklinde görüş bildirmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları; %14.4’ü algılama becerisi kazandırdığını, %12.2’si pozitif düşünme becerisi kazandırdığını, %10.3’ü ise doğru diksiyon sağlamakta şeklinde görüş ifade etmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarından bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

“Hayata olan bakış açısını değiştirir. Başka bir pencereden bakmaya yardımcı olur. İletişim ve düşünme becerisini olumlu yönde çok fazla geliştirir.”(Ö1)

“En basitinden düzgün düşünmemize, kararlar almamızda bile çok büyük faydaları var. İnsanlarla iletişim kurarken aslında kitap okudukça daha güzel bir iletişim kurmamızı sağlıyor.”(Ö4)

“İnsan bir tohum gibidir bu dünyada yeşermemiz, nefes almamız, nefes olmamız için okumalıdır insan. Sorgulamamızı sağlar, başka pencerelerden bakmamızı sağlar.”(Ö5)

Tablo 4. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının “kitap okuma alışkanlığınız var mı? Düzenli ve sürekli okur musunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.

Temalar	N	%
Evet, var	13	38.3
Hayır, yok	7	20.1
Her gün kitap okurum	7	20.1
Haftada 1 kitap bitiririm	4	11.7
Ayda 1 kitap bitiririm	3	8.8
Toplam	34	100

Tablo 4’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının; %38.3’ü okuma alışkanlığı olduğunu belirtirken, %20.1’i ise okuma alışkanlığı olmadığını ifade etmiştir.

Katılımcılara düzenli ve sürekli okuyup okumadıkları sorulduğunda; %20.1’i her gün kitap okuduğunu, %11.7’si haftada 1 kitap okuduğunu belirtirken, %8.8’i ise ayda 1 kitap bitirdiği yönünde görüş ifade etmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarından bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

“Kitap okuma alışkanlığım yok. Düzenli olarak kitap okuyamıyorum. Günlük ve rutin işlerin yoğunluğundan dolayı zamanı verimli kullanamıyorum. Bu yüzden de okumaya vaktim olmuyor.”(Ö1)

“Kitap okurum. Çok okurum ama düzenli değil. Bazen haftada üç kitap okurum, bazen de üç ay boyunca elime hiç kitap almam.”(Ö4)

Tablo 5. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının “Kitap okuma alışkanlığı kazanmanızda en çok kim ya da ne etkili oldu?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.

Temalar	N	%
Öğretmenlerim	10	50
Ailem	6	30
Kendim	2	10
Arkadaşlarım	2	10
Toplam	20	100

Tablo 5’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının çoğunluğu %50’si kitap okuma alışkanlığı kazanmalarında öğretmenlerinin etkili olduğunu ifade etmişlerdir Bunun yanında katılımcıların %30’u ailesinin, %10’u kendisinin, %10’u da arkadaşlarının kitap okuma alışkanlığı kazanmasında etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarından bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir. “Atatürk’ü öğrenmeye olan merakımdan dolayı Atatürk ile ilgili kitaplar okumaya başladım. Konuların ilgimi çekmesi, kitaplara bağlanmamı sağladı. Ayrıca annemin ve babamın da okuma alışkanlığının bulunması beni etkiledi.”(Ö2)

“Küçükken kitap okumak eziyet gibi gelirdi bana ve çok sevdiğim ve örnek aldığım bir hocamın kitap önermesiyle ilk defa istekli bir şekilde kitap okumaya başladım.”(Ö4)

“Kitap okuma alışkanlığı kazanmamda lisedeki edebiyat öğretmenim etkili oldu. Kitap okumayı çok sever, derste sürekli okuduklarından bahsedirdi. Kitaplar sayesinde kendisini çok iyi ifade edebildiğini düşünürdüm.”(Ö10).

Tablo 6. *Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının “Boş zamanlarınızı kitap okuyarak değerlendirir misiniz? En son ders kitabı dışında ne zaman kitap okudunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.*

Temalar	N	%
Evet	13	27.6
Hayır	7	14.9
Her gün kitap okuyorum	7	14.9
Bugün	7	14.9
2 gün önce	3	6.2
1 hafta önce	2	4.3
2 hafta önce	2	4.3
1 ay önce	2	4.3
3 ay önce	2	4.3
1 yıl önce	2	4.3
Toplam	47	100

Tablo 6’da araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının çoğunluğu %27.6’sı boş zamanlarını kitap okuyarak geçirdiklerini ifade ederken, %14.9’u boş zamanlarında kitap okumadıkları yönünde görüş belirtmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmeni adayları ders kitabı dışında en son; %14.9’u, her gün kitap okuduğunu, %6.2’si, 2 gün önce, %4.3’ü ise 1 hafta önce, 2 hafta önce, 1 ay önce, 3 ay önce ve 1 yıl önce kitap okuduğunu ifade etmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarından bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

“Değerlendiriyorum. Haftada en az 5 gün okumaya özen gösteriyorum.”(Ö4)

“Boş zamanlarımda kitap okurum. Çantamda her zaman kitap bulunur. Hemen her yerde okuyabilirim. En son 2 ay önce bir kitabı bitirdim. Şimdi elimde bir kitap var, güzel başladım fakat devamını getiremedim.”(Ö12)

Tablo 7. *Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının “Okuma becerisinin sınavlardaki başarınızı olumlu yönde etkilediğine inanır mısınız? Niçin?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.*

Temalar	N	%
Evet, etkisi var	20	26.7
Hızlı anlama becerisi kazandırmakta	15	20
Hızlı okuma becerisi kazandırmakta	15	20
Yorum yapma gücünü geliştirmekte	13	17.3
Sözcük dağarcığını geliştirmekte	12	16
Toplam	75	100

Tablo 7’de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının tamamı okuma becerisinin sınavlardaki başarılarını olumlu yönde etkilediğine inandığını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcıların okuma becerisinin sınavlardaki başarısını olumlu yönde etkilemesine ilişkin olarak; %20’si hızlı anlama becerisi kazandırdığını ve hızlı okuma becerisi kazandırdığını, %17.3’ü yorum yapma gücünü geliştirdiğini, %16’sı ise sözcük dağarcığını geliştirdiğini ifade etmişlerdir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir. “Öncelikle daha hızlı okumayı, okuduğunu daha çabuk anlamayı ve kavramayı sağlıyor. Zekâ gelişimine de katkı sağlıyor. Odaklanma yeteneğini de geliştirdiği için sınav başarılarına bazen dolaylı, bazen doğrudan olumlu etki yapıyor.”(Ö1).

“Okumanın düşünme ve anlama eylemine çok yararı olduğunu düşünüyorum ve sınavlarda okuduğunu anlama noktasında büyük katkılarının olduğunu, zaman kaybını engellediğini düşünüyorum.”(Ö3).

“Okuduğum metinleri düzgün okuyup kavramamda etkili oldu. Yorumlama yeteneğim kitap okumam sayesinde gelişti.”(Ö.5).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının okuma alışkanlıklarının incelenmesi amacı ile elde edilen bulgulara bağlı olarak elde edilen sonuçlara yer verilmektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının çoğunluğunun kitap okumayı sevdiği görülmüştür. Ayrıca araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğu; farklı bakış açısı kazandırdığı için, yeni bilgiler kazandığı için ve hayal gücünü geliştirdiği için kitap okumayı sevdiğini belirtmiştir. Aynı zamanda araştırmaya katılan katılımcılar; hızlı okuma becerisi sağladığı için ve kişilerarası iletişim becerisi sağladığı için kitap okuduğunu ifade etmiştir. Buradan hareketle beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel olarak kitap okumayı sevdiklerini ve birçok açıdan okumanın gelişim açısından yarar sağladığını söyleyebiliriz.

Arıcı (2008) öğrencilerle görüşmeler yaptığı çalışmada, kitap okumak için zaman ayıramayan öğrencilerin, kitap okumayı sevmemekten ziyade zaman bulamamaktan dolayı okuyamadıklarını ifade etmiştir. Akagündüz ve ark. (2011) yapmış olduğu çalışmada araştırma grubunun; bilgisayar, televizyon ve okuldaki iş yoğunluğundan dolayı kitap okumaya zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Kuş ve Türkyılmaz’a (2010) Sınıf öğretmeni ve Türkçe öğretmeni adaylarının iş yoğunluğundan dolayı az kitap okudukları yönünde görüş bildirmiştir. Ayrıca Hacettepe ve Bilkent Üniversitesi öğrencileri de yapılan çalışmada, bilgisayar ve tv izlemenin okuma alışkanlıklarını düşürdüğünü ifade etmişlerdir (Yılmaz, Köse ve Korkut, 2009).

Kuş ve Türkyılmaz (2010) araştırmalarında yer alan katılımcıların genel anlamda yeni bilgiler öğrenmek amacıyla okuduklarını belirtmişlerdir. Yılmaz (2008) araştırmasında yer alan öğrencilerin daha fazla bilgi elde etmek amacıyla okuduklarını ve insanlardan uzaklaşmak amacıyla bazen okuduklarını ifade etmişlerdir. Geçgel ve Burgul (2009) ise yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin okuma nedenleri arasında bir takım bilgiler elde etmek istedikleri yönünde sonuca ulaşmışlardır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının tamamı genel anlamda kitap okumanın faydalı olduğuna inandıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar, okumanın insana ne katkı sağlayabilir sorusuna ilişkin olarak; bilgimi artırır, hayal gücümü geliştirir ve farklı bakış açısı kazandırır şeklinde görüş bildirmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları okumanın; algılama becerisi kazandırdığını, pozitif düşünme becerisi kazandırdığını

doğru diksiyon sağladığı yönünde görüş belirtmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ifade ettikleri görüşler doğrultusunda; okumanın yararlı olduğuna inandıklarını ve böyle tutum içerisinde olduklarından dolayı okuma alışkanlığının toplum içerisinde artacağını söyleyebiliriz.

Yapılan araştırmalarda, okuma alışkanlığını yaşıml ilk evrelerinde elde eden çocukların kelime hazinesi ve düşünme becerilerinin arttığı ve bunun sonucunda; yaratıcı zekâ, dinleme, konuşma becerisinin arttığı gözlenmiştir (Örteş, 2010). Yalman ve ark. (2013) yaptığı çalışmada okumanın; kültürün gelişmesini sağladığını, toplumda takdir edilen bireyler olmasını sağladığını, insanların kelime hazinesi ve hayal gücünü geliştirdiğini belirtmiştir. Yılmaz ve ark. (2009) çalışmasında, üniversitede öğrenim gören öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığı becerilerini elde etmeleri gerektiğini ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının çoğunluğunun okuma alışkanlığı olduğunu fakat bazılarının okuma alışkanlığı bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılara düzenli ve sürekli okuyup okumadıkları incelendiğinde; %20.1'i her gün kitap okuduğu, %11.7'si haftada 1 kitap okuduğu, %8.8'i ise ayda 1 kitap bitirdiği bulgularına ulaşılmıştır.

Yılmaz vd. (2009) yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin genel anlamda okuma alışkanlığının zayıf olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin büyük kısmının da hiç okumadıkları yönünde görüş belirtirken, hiçbirisinin de düzenli biçimde okumadığını ifade etmiştir. Elkatmış (2015) ile Aslantürk ve Saracaloğlu (2010) yapmış oldukları araştırmada üniversitede öğrenim gören öğrencilerin üçte ikilik kısmının yeteri kadar okumadıkları yönünde sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları kitap okuma alışkanlığı elde etmede daha çok öğretmenlerinin etkili olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda araştırmaya katılan öğretmen adayları kitap okuma alışkanlığı elde edilmesinde sırasıyla; ailesinin, kendisinin ve arkadaşlarının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığı kazanmalarında öğretmenlerinin ve yakın çevresinin etkili olduğu söylenebilir. Tosunoğlu (2002), çocuklara kitap okuma ilgisini aşılamadaki en önemli etkenin %70.7'lik bir payla öğretmenler olduğunu ve öğrencilere okuyacakları ilk kitapları verenlerin de %33'lük bir payla sınıf öğretmenleri olduğunu belirtmiştir. Özkaya ve Çetin (2014) çalışmasında öğretmen adaylarının; öğretmen, arkadaş ve kütüphaneden okuma alışkanlığı kazandığını belirtmişlerdir.

Şahin (2012) okuma alışkanlığı kazanma yolundaki en belirleyici öğenin okumayı sevmek olduğunu ifade etmiştir. Araştırmamızın sonucunda ortaya konan böylesi yüksek bir okuma sevgisi oranının, okuma alışkanlığı kazanma yolunda umut verici olduğu söylenebilir. Konu ile ilgili olarak yapılan farklı araştırmada üniversite öğrencilerinin üçte ikisinin yeteri kadar okumadıklarını sonucuna ulaşılmıştır (Elkatmış, 2015; Aslantürk ve Saracaloğlu, 2010).

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının çoğunluğu %27.6'sı boş zamanlarını kitap okuyarak geçirdiklerini ifade ederken, %14.9'u boş zamanlarında kitap okumadıkları yönünde görüş belirtmiştir. Ayrıca katılımcılara en son ders kitabı dışında ne zaman kitap okudukları sorulduğunda; her gün kitap okudukları, 2 gün önce, 1 hafta önce, 2 hafta önce, 1 ay önce, 3 ay önce ve 1 yıl önce kitap okudukları görülmüştür. Bu düşüncelerden hareketle boş zamanlarında kitap okuduğunu belirten büyük çoğunluğun olmasına rağmen, aslında yeteri kadar okumadıklarını söyleyebiliriz.

Odabaş ve ark. (2008) göre öğrencilerin okuma eylemine zaman ayıramamalarının en büyük sebebi; bir araya gelerek eğlenme arzularıdır. Bu arzu kitap okuma arzusuna baskın gelmektedir. Yulia (2006) ve Darko-Ampem (2004) de benzer şekilde geliştirmekte olan ülkelerin okuma

kültürlerinin zayıf olmasını, oyun oynama ve sohbet etme kültürünün baskın olmasına bağlamışlardır. Aslantürk ve Saracaloğlu'nun (2010) yaptığı çalışmada ise öğrenciler, arkadaş ve dostlarıyla sohbet etmenin daha çekici olduğu okuyamama sebeplerinden birisi olarak göstermişlerdir.

Araştırma gurubunun tamamının okuma becerisinin sınavlardaki başarısını olumlu yönde etkilediğine inandıkları görülmüştür. Aynı zamanda araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmeni adayları okuma becerisinin sınavlardaki başarısını olumlu yönde etkilemesine ilişkin olarak; hızlı anlama becerisi kazandırdığını, hızlı okuma becerisi kazandırdığını, yorum yapma gücünü geliştirdiğini ve sözcük dağarcığını geliştirdiğini ifade etmişlerdir.

Gallik (1999) de, öğrencilerin tatil vakitlerine daha fazla okuduklarını, okumaya ayrılan bu zaman ile akademik başarıları arasında anlamlı yönde bir ilişki olduğunu belirlemiştir. Acıyan (2008) da yapmış olduğu çalışma neticesinde, okuma alışkanlığının akademik başarıyı artırdığı sonucunu tespit etmiştir. İlgar, İlgar ve Topaç (2015) öğrencilerin başarılarının ölçülüp değerlendirildiği, okunanın anlaşılıp analiz edilmesine dayalı seçme sınavlarında, çok kitap okuyan öğrencilerin daha başarılı olduğunu vurgulamaktadır. MEB (2006) de bütün derslerin okumayı gerektirdiğini belirterek, okuma alışkanlığı kazanmış bir öğrencinin tüm derslerde başarılı olacağını ifade etmiştir. Yapılan farklı çalışmalardan edinilen sonuçlar, öğrencilerin, okuma alışkanlığına sahip olan öğrencilerin akademik yönden başarılı olacakları görüşünü destekler niteliktedir. Çeşitli uzmanlar yaptıkları çalışmalar sonucunda, öğrencilerin akademik başarıları ile okuma alışkanlıkları arasında anlamlı ilişkiler tespit etmişlerdir (Şen, 2015; Demirkaya ve Çakar, 2012; Sallabaş, 2008; İnan, 2005).

Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları kitap okumayı sevdiklerini ve okumanın yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda okumanın kendilerine yeni bilgiler edindirdiğini, farklı bakış açısı kazandırdığını ve hayal gücünü geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının; hızlı okuma becerisi sağladığı için ve kişilerarası iletişim becerisi sağladığı için kitap okudukları görülmüştür. Bunun yanında araştırma grubu kitap okuma alışkanlığı kazanmada en çok öğretmenlerinin etkili olduğunu belirtirken, boş zamanlarını ise kitap okuyarak geçirdiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Ayrıca araştırma grubu okuma becerisinin sınavlardaki başarısını olumlu yönde etkilediğine inandıkları, bununla birlikte okumanın; hızlı anlama becerisi kazandırdığı, hızlı okuma becerisi kazandırdığı, yorum yapma gücünü geliştirdiği ve sözcük dağarcığını geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır.

Öneriler

Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayları ile yapılan bu çalışma, farklı üniversite ve fakültelerde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları ile yapılarak araştırma sonuçlarının birbirleriyle karşılaştırması yapılabilir.

Okuma alışkanlıklarının neden yetersiz olduğu üzerine çeşitli çalışmalar yapılarak, okuma alışkanlığını arttırmak için etkinlikler yapılabilir.

Öğretmen adaylarının okuma durumları takip edilerek, okumuş oldukları dergi, kitap, makale hakkında yorumlama, inceleme niteliğinde yazılar yazmaları istenmelidir.

Okuma sevgisi ve okuma alışkanlığına yönelik olum tutum kazandırabilmek için öğretmen yetiştiren kurumlarda kitap okuma saatleri düzenlenerek, müfredatta yer alan derslerle ilişkili olarak kitap okumaya sevk edici ödevler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Kaynakça

- Acıyan, A.A. (2008). Ortaöğretim öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ve akademik başarı düzeyi arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Akagündüz, A. R., Top, Y., Alkan, M. F., Yalçın, İ., Ataş, A. E., Düzgünoğlu, G., Akpınar, V. (2011). "Kitabın hayat bulduğu an"-kitap okuma alışkanlığı oluşturmak. Uluslar arası Katılımlı Okuma Kültürü Sempozyumu (Sorunlar ve Çözüm Yolları), 23-24 Ocak 2010, Ankara: Eğitim Sen Yayınları.
- Aksaçlıoğlu, A.G., Yılmaz, B. (2007). Öğrencilerin Televizyon İzlemeleri ve Bilgisayar Kullanmalarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Etkisi. Türk Kütüphaneciliği, 21(1), 3-28.
- Akyol, H. (2005). Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Arı, E., Demir, M.K. (2013) İlköğretim bölümü öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 1(1), 116-128.
- Arıcan, S. (2010). 100 Temel Eser uygulamasının öğrencilerin okuma alışkanlıklarına etkisi konusunda öğretmen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Arıcan, S., Yılmaz, B. (2010). 100 temel eser uygulamasının öğrencilerin okuma alışkanlıklarına etkisi ve bu uygulamada kütüphanelerin rolü konusunda öğretmen görüşleri. Türk Kütüphaneciliği, S.3, s. 495-518.
- Arıcı, A. F. (2008). Okumayı Niye Sevmiyoruz? Üniversite Öğrencileri ile Mülakatlar. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(10), 91-100.
- Aslantürk, E., Saracaloğlu, A. S. (2010). Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının okuma ilgi ve alışkanlıklarının karşılaştırılması. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1), 155-176.
- Aytaş, G. (2003). Okuma Gelişiminde Çocuk Edebiyatının Rolü. Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi, (13).
- Bamberger, R. (1990). Okuma alışkanlığını geliştirme (B. Çapar, Çev.). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Batur, Z., Gülveren, H., Bek, H. (2010) Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma: Uşak Eğitim Fakültesi Örneği. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (2010) 3/1, 32-49.
- Calp, M. (2010). Özel Eğitim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi (4. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (4), 693-712.
- Chua, S.P. (2008). The Effects of the Sustained Silent Reading Program on Cultivating Students' Habits and Attitudes in Reading Books for Leisure. Heldref Publication, 81(4), 180-184.
- Çakmak, T. ve Yılmaz, B. (2009). Okul öncesi dönem çocuklarının okuma alışkanlığına hazırlık durumları üzerine bir araştırma: Hacettepe Üniversitesi Beytepe Anaokulu örneği. Türk Kütüphaneciliği, 23, 489-509.
- Darko-Ampem, K. (2004). Reading habits of standard 5-7 pupils in Gaborone, Botswana: A pilot survey. 22 Kasım 2018 tarihinde <http://www.sacbf.org.za/2004%20papers/Kwasi%20Darko-Ampem.rtf> adresinden erişilmiştir.
- Demirkaya, H. ve Çakar, E. (2012). İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerilerinin Değişkenlere Göre İncelenmesi. Ege Eğitim Dergisi, 13(2).
- Dökmen, Ü. (1990). Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Okuma Becerileri, İlgileri, Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 23(2), 394-418.
- Elkatmış, M. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma İlgi ve Alışkanlıkları. Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Eğitim Dergisi, 23 (3).
- Ersoy, A. (2007) Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü son sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıkları. Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu, 24-26 Ekim 2007, Ankara içinde (ss.179-184). Ankara: H.Ü. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.
- Gallik, J.D. (1990). Do They read For Pleasure? Recreational Reading Habits of College Students. Journal of Adolescent, (42), 480-488.
- Geçgel H. ve Burgul F. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin okuma ilgi alanları. Tubav Bilim Dergisi, 2(3), 341-353.
- Gönen, M. (2004). Öğretim boyunca okuma alışkanlığı. Okuma Kültürü ve Okullarda Uygulama Sorunları Toplantısı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Güneş, F. (1997). Okuma-yazma öğretimi ve beyin teknolojisi. Ankara: Ocak Yayınları.
- Güneş, F. (2007). Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma. Ankara: Nobel Yayın.

- İlgar, Ş., İlgar, F., ve Topaç, N. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, (41), 99-116.
- İnan, D. D. (2005). İlköğretim I. kademe öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelenmesi. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28-30 Eylül 2005 Denizli, Bildiri Kitabı. Cilt, 2.
- Katkat, D. ve Mızrak, O. (2003). Öğretmen Adaylarının Pedagojik Eğitimlerinin Problem Çözme Becerilerine Etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, (158).
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (2004). Türkçe Öğretimi. Ankara: Engin Yayınevi.
- Konan, N. (2013). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Okuma Alışkanlıkları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Educational Administration: Theory and Practice*, 19(1):31-59.
- Kuş, Z. ve Türkyılmaz, M. (2010). Sosyal bilgiler ve Türkçe öğretmeni adaylarının okuma durumları: (ilgi, alışkanlık ve okuma stratejilerini kullanım düzeyleri). *Türk Kütüphaneciliği*, 24(1), 11-32.
- MEB, (2006). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6. 7. 8. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Odabaş, H., Odabaş, Z. Y. ve Polat, C. (2008). Üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlığı: Ankara Üniversitesi örneği. *Bilgi Dünyası*, 9(2), 431-465.
- Orhan, R. (2017). Alışkanlık. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2), 301-316.
- Önal, İ. (2010). Tarihsel Değişim Sürecinde Yaşam Boyu Öğrenme ve Okuryazarlık: Türkiye Deneyimi (Lifelong Learning and Literacy in Process of Historical Change: A Turkish Experience). *Bilgi Dünyası*, 11(1).
- Özbay, M., Bağcı, H., ve Uyar, Y. (2008). Türkçe öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15),117-136.
- Özkaya, G. P. ve Çetin, D. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının okuma alışkanlıkları ve kütüphane kullanımlarına ilişkin bir inceleme. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,1(1).
- Sallabaş M.E. (2008). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(16), 141-155.
- Semerci, Ç. (2002). Türk üniversitelerinde beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin okuma alışkanlıkları. *Eğitim ve Bilim*, 27(125), 36-43.
- Sever, S. (2004). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Susar Kırmızı, F. (2012). Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 2353-2366.
- Şahin, A. (2012). İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10 (2), 367-388.
- Şahin, Y. (2011). Okuma eğitimi. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Şen, M. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Serbest Zaman Okuma Alışkanlıklarının Sosyal Bilgiler Dersindeki Akademik Başarıya Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan*.
- Tanju, E.H. (2010). Çocuklarda Kitap Okuma Alışkanlığına Genel Bir Bakış. *Aile ve Toplum* 6 (22), 30-39.
- Tel, M., Öcalan, M., Ramazanoğlu, F., ve Demirel, E.T. (2007). Bazı sosyo-ekonomik değişkenlere göre beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin okuma alışkanlıkları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 185-199.
- Topuzkanamış, E. & Maltepe, S. (2010). Öğretmen adaylarının okuduğunu anlama ve okuma stratejilerini kullanma düzeyleri. *TÜBAR*, (27), 655-677.
- Tosunoğlu, M. (2002). Türkçe öğretiminde okuma alışkanlığı ve çocukların okuma eğilimleri. *Türk Dili*, (609), 547-563.
- Türk Dil Kurumu. (2015). Büyük Türkçe Sözlük. Ankara: TDK.
- Ungan, S. (2008). Okuma Alışkanlığımızın Kültürel Altyapısı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1).
- Yalman, M., Özkan, E. ve Kutluca, T. (2013). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıkları Üzerine Betimsel Bir Araştırma: Dicle Üniversitesi Örneği. *Bilgi Dünyası*, 14(2), 291-305.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınevi,9.baskı.
- Yıldız, D., Ceran, D., Sevmez, H. (2015). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları Profili. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(3), 141-166.
- Yılmaz, B. (1993). Okuma alışkanlığında halk kütüphanelerinin rolü. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Yılmaz, B. (2012). Okuma alışkanlığının okul başarısına etkisi: Ankara Keçiören Atapark İlköğretim Okulu öğrencileri üzerine bir araştırma. Ö. Külcü, T. Çakmak ve N. Özel (Ed.), Prof. Dr. K. Gülbün Baydur'a armağan içinde (s. 209-218). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.
- Yılmaz, B., Köse, E., ve Korkut, Ş. (2009). Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. Türk Kütüphaneciliği, 23(1), 22-51.
- Yılmaz, G. (2017). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara: MEB.
- Yılmaz, Z. A. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığı. İlköğretim Online, 5(1), 1-6.
- Yulia, A. (2006). How to increase children's reading habit in a developing country. <http://ezinearticle.com/?How-to-Increase-Childrens-Reading-Habit-in-A-Developing-Country&id=75980> adresinden 22.11.2018 tarihinde edinilmiştir.